

سجلات نیز به دلیل بی نقطگی و شیوه خاص نگارش نام  
در سجلات خالی از ابهام نیست.  
خلاصه متن سند چنین است،  
نوع سند، اقرارنامه  
مقر، عزالدین حسین بن عمال الدین مرتضی بن  
زین الدین علی موسوی مشهدی  
مقر به، ملکیت خانه‌ای در محله نوجهان مشهد  
مقر لها، سیده خاتون بنت کریم الدین بن قاسم عمروی  
حسینی  
تاریخ سند، محرم ۷۴۱ق.



## کهن ترین سند شهر مشهد

(موّرخ ۷۴۱ق)

۲/ اقرار کرد مرتضی زاده مکرم، سلاطه الساده، عزّ  
الملة و الدين، حسین(؟) بن المرتضی المعظم المکرم،  
مفخر السادة و الامیران(؟)، عمال الملة و الدين، ۳/ مرتضی  
بن السید المغفور، زین الملة و الدين علی الموسوی  
المشهدی، اقراری صحیح شرعی، جامع شرایط صحت  
که جمله بیتی از تمامت سرای<sup>۴</sup> معمور به مشهد مقدس  
رضوی - علی ساکنه آلاف السلام - داخل حصن به محله  
نوجهان به حدود معلومه،  
به حد سرا و حجره قربه مرتضی سعید مقبول<sup>۵</sup> شاه  
کریم الدین الموسوی،  
و به حد سرا و خواجهزاده اجل، تاج الدین حسن بن  
محمد نظام الحجری،  
و سرای خواجه، سید الاماثل، تاج الدین<sup>۶</sup> حسین بن علی  
زم آبادی(?)،  
و به حد سرا و حجره سیدالساده، شاه بن امیر علی،  
و به حد کوچه و عام الممرّ.  
به جملگی حدود و حقوق آن، داخلی و خارجی،<sup>۷</sup>  
شرعی و عرفی، از قلیل و کثیر و هرچه بین سنگ سرا  
مضافی منسوبی باشد، ما ذکر و ما لم يذکر، حق خالص  
و ملک<sup>۸</sup> مطلق منکوحه او، حرّه عفیفه صالحه مستوره  
مخدره، سیده خاتون بنت السید السعید المغفور، کریم  
الدین بن قاسم العمروی<sup>۹</sup> الحسینی است و به وجهی  
شرعی بازو نقل افتاده است، نقلی موجب ملک.  
و این اقرار اجبار - - - ذلک /<sup>۱۰</sup> متقدم(?) چنان که مقر  
مذکور یا غیری از قبل او به خلاف این اقرار دعوی کند،

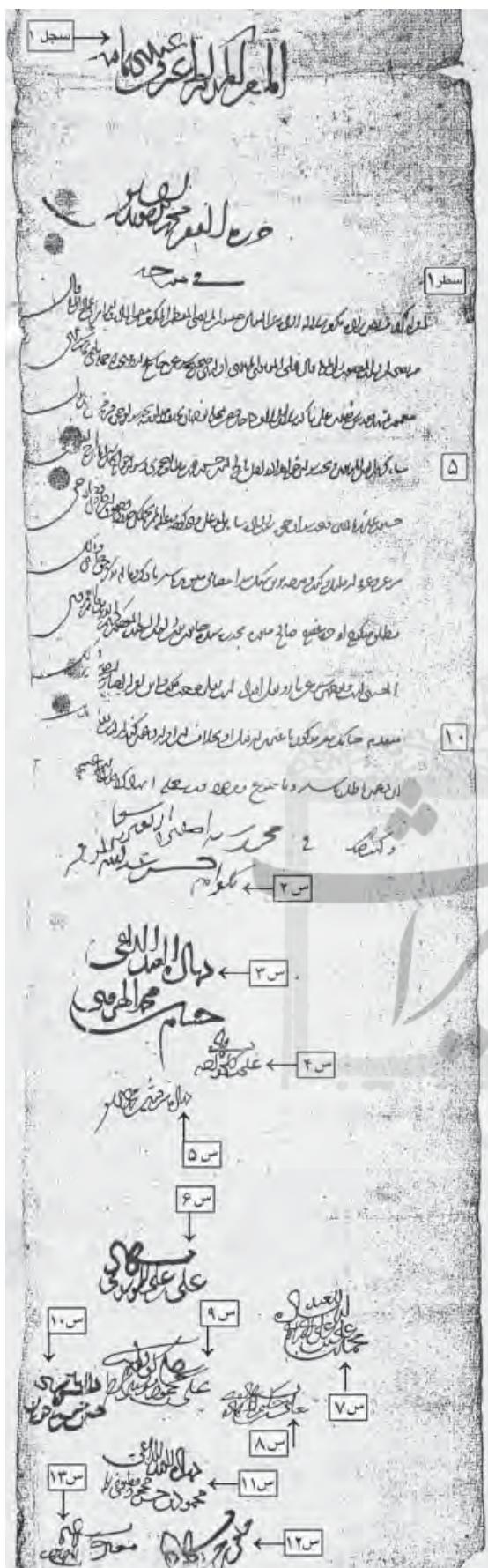
عمال الدین شیخ الحکمای

آستان قدس رضوی، دست کم از دوره صفوی به دلیل  
ایجاد ساختاری اداری، دارای یکی از منظم‌ترین بایگانیهای  
اسناد تاریخی است. اما متأسفانه اکنون سندی پیش از  
این دوره در آن مجموعه دیده نمی‌شود. برگزاری کارگاه  
تخصصی سندشناسی در مرکز اسناد بنیاد پژوهش‌های  
آستان قدس این توفیق را به همراه آورد تا کپی سندی  
از قرن هشتم در این مرکز، توجه مرا به خود جلب کند.  
جستجو برای یافتن سرنخی از اصل سند به جایی نرسید.  
به لطف جناب حسن آبادی - مدیر محترم بخش اسناد -  
این کپی سند در اختیارم قرار گرفت. نظر به اهمیت این  
سند برای تاریخ شهر مشهد و نیز تاریخ سندنویسی در  
منطقه خراسان به معرفی اجمالی و بازخوانی آن مبادرت  
می‌شود.

اندازه کپی (که نسبت آن با اصل سند را نمی‌دانم)  
۱۱ تا ۱۱/۵ عرض در ۴۰ سانتی‌متر طول است. سند به  
خط تعلیق بی نقطه نوشته شده و دارای ۱۲ سطر است.  
توقيع حاکم شرع در بالای متن و ۱۲ سجل در زیر متن  
قرار دارد. قرار گرفتن نوار باریک سفیدی در سمت چپ  
سند در هنگام کپی شدن، خواندن برخی کلمات انتهایی  
سطور را با مشکل مواجه کرده است. علامت " - - "  
نشانه کلماتی است که در کپی ریختگی پیدا کرده و اگر  
اصل سند به دست آید قابل خواندن خواهد بود. قرائت



کنارش میرا



از اسباب(?) --- / آن دعوی باطل باشد و نامسموع  
و مردود.  
و بر این جمله إشهاد کرد طوعاً و رغبتاً.  
و کتب ذلك في محرم سنة احدى و اربعين و  
سبعين مايه[.] ٧٤١/.

### [سجلات]

١. المقر المذكور اعترف عندي بما فيه / حرر الفقير،  
محمد بن مؤيد تقلق / في مورخه.
٢. به گواهی حسن [بن] عبدالله.
٣. بشهادة العبد الداعي حسام بن محمد الهرمي.
٤. بشهادة على بن كلخواجه.
٥. بشهادة شرف الدين محمد الشامي (السلغر?).
٦. بشهادة على بن على الموسوي.
٧. بشهادة العبد محمد بن على بن على الهراتي.
٨. بشهادة على بن حكيم المشهدی.
٩. برين حکم گواه است على بن محمود موسوى بخطه.
١٠. بشهادة حسن بن حسن بن چوپان(?) .
١١. بشهادة عبدالداعی، محمود بن حسن بن؟ محمود  
مطبوخی بخطه.
١٢. بشهادة حاجی بن حسن
١٣. بشهادة معین --- المشهدی